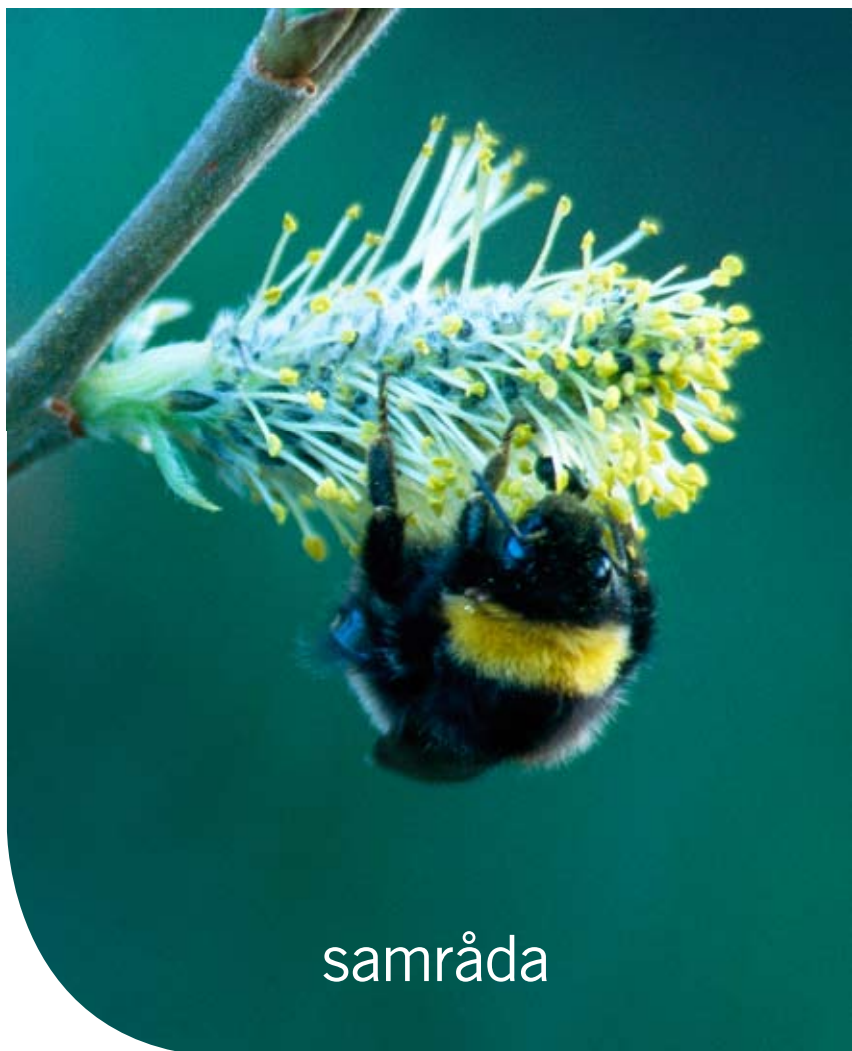

Tillsyns- och föreskriftsrådet
samarbetsorgan för effektiv tillsyn enligt miljöbalken

Samråda för bättre regler och tillsynsvägledning

Tillsyns- och föreskriftsrådet (ToFR) är ett samråds- och samverkansorgan för myndigheternas arbete i frågor som rör tillsyn och föreskrifter enligt miljöbalken. I Tillsyns- och föreskriftsrådet ingår representanter för tillsynsvägledande centrala myndigheter inom miljöbalksområdet, Generalläkaren, länsstyrelserna och kommunerna. Detta innebär att såväl de föreskrivande myndigheterna som de tillsynsvägledande och de operativa tillsynsmyndigheterna är företrädna.

samråda

VARFÖR SKA MYNDIGHETER SAMRÅDA?

De centrala tillsynsvägledande myndigheterna bör sträva efter samsyn när det gäller tolkning av miljöbalken. Då kan tillsynen bli mer likvärdig.

Med en bra samrådsprocess får vi mer genomtänkta och genomarbetade föreskrifter, allmänna råd, handböcker och annat vägledningsmaterial. Detta leder i sin tur till snabbare genomslag och till en enhetlig tillämpning. Det underlättar även för verksamhetsutövarna att leva upp till reglerna. För de operativa myndigheternas tillsynsplanering är det av avgörande betydelse att reglerna och vägledningsmaterialet är samordnat mellan de centrala myndigheterna.

I Handbok i författningsskrivning (Ds 1998:43) kap. 4.4.3, Föreskrifter i andra författningar, står bland annat: ”För att få ett regelverk som fungerar bra är det nödvändigt att myndigheten samordnar sina föreskrifter med egna och andra myndigheters föreskrifter på samma och angränsande områden. Bristande samordning kan skapa problem för dem som föreskrifterna vänder sig till. Myndigheternas regelgivning kan också behöva samordnas med befintliga eller planerade EG-regler.”

När en myndighet arbetar med föreskrifter och allmänna råd finns det krav att ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på något annat betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig i frågan så tidigt som möjligt. Detsamma gäller konsekvensutredningen. (Förordning, SFS 2007:1244, om konsekvensutredning vid regelgivning.)

NÄR SKA MYNDIGHETERNA SAMRÅDA?

Centrala myndigheter bör samråda på ett tidigt stadium i sitt arbete med föreskrifter, allmänna råd, handböcker och annat vägledningsmaterial

- som innehåller generella/allmänna grundläggande principer på miljöbalkens område,
- där myndigheterna berörs av samma regler under miljöbalken,
- där regler under miljöbalken påverkar/berör angränsande lagstiftning inom en annan myndighets ansvarsområde.

Vid omfattande projekt bör tidiga kontakter också tas med de operativa tillsynsmyndigheterna. För kommunernas del ska Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kontaktas. När det gäller länsstyrelserna finns det flera grupper som kan vara aktuella. Närmast till hands är länsrådets arbetsgrupp för miljö- och vattenfrågor respektive miljövardsdirektörernas nätverk.

Samråd ska även ske när det gäller begäran om uppgifter, till exempel enkäter (förordning, SFS 1982:668, om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner).

HUR SKA MYNDIGHETERNA SAMRÅDA?

Tidiga kontakter är viktiga

Myndigheter som ska ta fram föreskrifter, allmänna råd, handböcker eller annat vägledningsmaterial ansvarar för att berörda myndigheter tidigt får information för möjlighet till samråd. Exempel på sätt att informera om tilltänkta projekt kan vara att:

- Anordna en ”workshop/hearing/brainstorming” med berörda myndigheter

för att bland annat utröna om det finns beröringspunkter mellan myndigheternas ansvarsområden.

- Myndigheten tar fram skisser till projekt som man planerar att genomföra och skickar till de myndigheter som man bedömer är berörda.

Kontakterna bör om möjligt ske före – eller senast i samband med – den interna verksplaneringen. Kontakterna syftar bland annat till att utröna i vilken utsträckning andra myndigheter berörs och hur detta påverkar planeringen av tilltänkta projekt.

När samrådet börjar

Samråd mellan myndigheter kan ske på många olika sätt. I det enklaste fallet kan det vara ett telefonsamtal mellan två handläggare. I mer komplicerade fall kan det innebära till exempel en gemensam förstudie eller en större och bredare samsatt arbetsgrupp.

Välj arbetsform för samrådet utifrån hur omfattande och komplext projektet är. Deltagare som ingår i arbetsgrupper och referensgrupper ska ha uppdrag från sin myndighet att delta i samrådet. Förankra resultatet löpande i den egna myndigheten. Planera in tid för samrådet och ta hänsyn till detta i den egna planeringen.

Under samrådet

Samrådet bör syfta till samsyn mellan myndigheterna när det gäller tolkning av miljöbalken. Detta gäller både rättsregler och generella, grundläggande principer.

Ansvarig myndighet för projektet bör ge myndigheterna ett underlag för vad man ska ta ställning till, exempelvis:

- Remitterande myndighet anger vad de tror att samrådsmyndigheten är berörd av.
- Frågelista för att reda ut om myndigheten är berörd.

Efter samrådet

När ett samråd har skett är det viktigt att detta tydligt och klart redovisas. Det kan lämpligen uttryckas genom följande formulering: ”De allmänna råden/handboken/vägledningen gäller tillämpningen av x kap. i miljöbalken. De/den har utarbetats av ... (NN-myndigheten) ... i samråd med/ efter samråd med ...(YY-myndigheten) ... såvitt dess/deras ansvarsområde berörs.” Om man inte är överens bör detta dokumenteras och redovisas av den beslutande myndigheten, särskilt vid regeringsuppdrag.

Informationen om samrådet kan lämpligen föras in i inledningen till det allmänna rådet eller i förordet till handboken eller övrigt vägledningsmaterial.

I samband med att föreskrifter och allmänna råd ges ut inom områden där myndigheternas ansvarsområden överlappar varandra bör utbildningen i de nya reglerna samordnas mellan de berörda myndigheterna.

ORDLISTA

Föreskrifter* Bindande regler som man måste följa.

Allmänna råd* Sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende för att uppfylla gällande regler.

* Regleras i författningssamlingsförordningen (SFS 1976:725).

Handböcker Samlade dokument om det regelverk som gäller inom olika områden. De är inte bindande men innehåller faktaupplysningar.

Annat vägledningsmaterial Faktablad, policydokument, cirkulär, Råd & Tips med mera.

Samråd Överläggning, diskussion (Bonniers svenska ordbok, 1991 även Svenska Akademiens ordbok).

I samråd med Betyder att vi ska nå samsyn med dem vi genomför uppdraget tillsammans med. Går det absolut inte att komma överens ska detta dokumenteras i redovisningen. Det ska anges i redovisningen att samråd har skett.

Efter samråd Betyder att vi kommit fram till resultatet efter överläggningar med nämnda aktörer. Den som fått uppdraget ansvarar för resultatet. Det ska anges i redovisningen att samråd har skett.

Samordna Koordinera. Ordna eller organisera så att ett visst gemensamt mål eller en viss avsedd effekt (bäst kan) uppnås (Svenska Akademiens ordbok).

Samsyn Förhållandet att två eller flera (grupper av) personer har en i ett eller annat avseende gemensam syn på något eller en gemensam uppfattning om något (Svenska Akademiens ordbok).

Samverka Samarbeta. Om person, grupp eller sammanslutning av personer arbetar eller utövar verksamhet tillsammans eller gemensamt (Svenska Akademiens ordbok).

I samverkan med Även ”gemensamt”, ”i samarbete” och ”tillsammans”. Innebär att även den som inte har huvuduppdraget bidrar till arbetet. Vid de tillfällen då man inte är överens ska detta dokumenteras och redovisas av den redovisande myndigheten.

REFERENSER

1. Miljöbalk (SFS 1998:808)
2. Miljötillsynsförordning (SFS 2011:13)
3. Förordning (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning
4. Författningssamlingsförordningen (SFS 1976:725)
5. Myndigheternas föreskrifter, Handbok i författningsskrivning (Ds 1998:43)

